RUSKI INWALID

Nº 6.

ŚRODA. 8 Stycznia. 1819 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomosci Zagraniczne: Niemcy. Francyia. Niderlandy. Włochy. Angliia. Szwecyia. Turcyia. Afryka. Rozmaitości.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 7 Stycznia.

Lat dwie minęło iak nroczystość trzech Królów niemiała tak piękney swietnosci, iaką w dniu 6. b. m, widziała Stolica tuteyszą. Jakiż bardziey rozrzewniaiący i bardziey pełen niebieskich pociech dla serca religiynego być może widok nad ten, gdzie cała wielkość i chwała swiata tego zgina z upokorzeniem kolano przed swiętemi wiary obrzędami. Naylepszy i Naypotężnieyszy z Monarchów mieszkalney kuli, otoczony świetnym orszakiem wodzów zastępów swoich, naczele okrytey chwałą tylu zwycięztw gwardyi, oddał hołd wierze obiawioney. Kosciół Grecki w dniu rzeczonym Obchodzi pamiątkę swiętą Chrzstu Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa. O godzinie 11 z rana cała gwardyia w okolicach stolicy będąca, sprowadzona iescze do miasta w wilią, zaięła zawsze rozległy, a teraz przez usunienie bulwaru iescze powiększony plac na około zimowey rezydencyi, a tłum ludu nieprzyliczony zapełnił iescze o 10 zrana wszystkie przyległe mieysca i czekał w głębokiem milczeniu nie zwycięzcy powracaiącego z podbicia i uiarzmienia spokoynych narodów, ani woiownika co własność cudzą zabrał i sobie kazał się kłaniać; lecz Kapłanów Bożych z krzyżem Chrystusa. Nastąpiła ta processyia tryumfalna o godzinie 12. — Wybor woyska sprawiedliwego ALEXANDRA po przedział woysku Zbawiciela aż do brzegu Newy, gdzie wystawiona kaplica na szesciu wsparta arkadach, przykrywała mieysce, gdzie miano swięcić wodę. (*Jordań.*) Cesarz JMść na dzielnym koniu przewodził w tym swiętym obrzędzie woyskom swoim, maiąc obok siebie W. X. *Mikołaia*, Nayiasnieysza zas Cesarzowa *Maryia* w towarzystwie Wielkiey Xiężney *Alexandry* otoczona wyborem płci piękuey zaymowała balkon zamkowy, wychodzący nad Newę. Sami tylko kapłani weszli do pomienioney kaplicy i po odspiewaniu Modlitw i nabożeństwa, gdy szanowny Metropolita *Michał* z stąpiwszy po wschodach aż do przerąbaney w kształt krzyża *Jordani* zanurzył wizerunek ukrzyżowanego w wodzie, odezwały się działa twierdzowe i woy-

sko spuściło pałasze i broń ręczną za przykładem Nayukochańszego Monarchy swoiego. Po skończonem Nabożeństwie kapłani powrócili do kościoła zamkowego, a woyska w obecności N. Cesarza przechodziły marszem ceremonialnym koło balkonu gdzie się znaydowała N. Cesarzowa.

Królestwo Polskie.

Rozkazy Dzienne do woyska Polskiego.

w Kwaterze Główney w Warszawie.

Dnia $\frac{4}{16}$ Grudnia 1818 r.

Za Naywyższym Rozkazem.

Postępuie na wyższy stopień
Za zaatność i pilność w służbie.

z Gwardyi z pułku 1 Strzelców pieszych, Podchorąży Jan Bortnowski pełniący obowiązki Sierżanta Starszego w kompanii Podchorążych, na Podporucznika w pułku Grenadyerów, z zostawieniem go przy teyże kompanii.

Otrzymuie żądaną Dymssyę.
Dla interesów familiynych.

w Piechocie z pułku Strzelców pieszych, Podporucznik Ludwik Maceiewicz w stopniu Podporucznika.

Dnia $\frac{12}{24}$ Grudnia 1818.

Przeniesieni zostaią.

Do Sztabu Głównego do części Szefa Sztabu Głównego: z pułku 4 Strzelców konnych Maior Łaszewski; Adiutant Sztabu Dywizyi Strzelców konnych, Kapitan Hoffman, i Adiutant Placu Warszawy, Porucznik Dzierożyński.

Otrzymuie żądaną Dymissyę z penzyą.
Dla słabości zdrowia.

w Piechocie z pułku 4 Strzelców pieszych Podporucznik Fryderyk Bukowski z pozwoleniem noszenia monduru.

Otrzymuią żądane Dymissye.
Dla słabości zdrowia.

w Gwardyi z Pułku Strzelców konnych Podporucznicy: Ignacy Zienkowicz i Alexander Brzeziński.

w Piechocie z pułku 1 Strzelców pieszych Porucznik Marcin Gorzkowski, w stopniu Kapitana.

z Pułku 2 Strzelców pieszych, Podporucznik Ignacy Pietrasiewicz.

w Jeździe z pułku 2 Strzelców konnych, Podofficer Michał Litwiński, i z Pułku 3 Ułanów, Podofficer Stanisław Piekarski, oba w stopniu Podporuczników.

Wykreślony zostaie z Kontrol.
Za oddalenie się bez pozwolenia od Miesiąca Sierpnia.

w Woysku Pełniący służbę w Placu Warszawy, Porucznik Kulczycki.

Naczelny Wódz
(podpisano) KONSTANTY.
W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Wiednia, 24 Grudnia.

Cesarstwo Jch Mość za powrotem z podróży przedsiebiorącey się teraz do Włoch maią zamiar udania się do Pragi, gdzie nietylko się odbędą obrzędy koronacyi Cesarzowey JMsci iako Królowey Czeskiey; lecz oraz ma nastąpić uroczysty obchod slubu Arcy-Xiężniczki *Karoliny*, z syuem starszym Xiążęcia *Maxymiliana* Saskiego powołanego do wstąpienia na tron.

z Manheymu, 24 Grudnia.

Teraz własnie przywodzą do skutku punkta ugody zawartey między kommisarzami Francuzkiemi i Badeńskiemi tyczące się rozgraniczenia prowincyi nad Reńskich i wysp. Czynnosć ta że strony Badeńskiey dokonywa się przy naywiększey zgodzie i bez uaymnieyszych sprzeczek. Po czem Francyia niezwłócznie przystąpi do rozgraniczenia się z Prussami i Bawaryią; z łatwością iednakże nastąpić może, że te ostatnie rozgraniczenia niepóydą tak zgodnie zwłascza w prowincyiach górzystych, gdzie żadney niema rzeki, którаby mogła naznaczyć przedział między dwoma sąsiedzkiemi ziemiami. Jenerał Hrabia *Guillominot* ma przewodzić tey czynności.

Przestano iuż mówić o odstąpieniu dla Francyi powiatu składaiącego część prowincyi Bawarskich nad Renem, o czem niektore pisma peryodyczne czyniły wzmiankę.

Francyia.

z Paryża, 25 Grudnia.

Dnia 23 b. m. Król przyymował deputacyią izby. Parów w sali tronowey Kancelrz Państwa w charakterze prezydenta oney podał N. Panu adres podziękowania za mianą przez Jego mowę. Treść tego odressu była następuiąca.

»Nayiaśnieyszy Panie! Narod w zupełności zasłużył na łaskawą W. K. M. odezwę względem wspaniałych usiłowań których dowiodł w czasie długich i ciężkich klęsk. Naywiąksza chwała narodu na tem zależy, aby był zawsze godnym monarchy swoiego: Czyż może zapomnieć narod, że całą ulgę w dotkliwych nieszczęściach i klęskach winien iedynie mądrosci Twoiey i szlachetnemu sposobowi myslenia wysokich sprzymierzeńców? Twoia tylko ręka Nayiaśnieyszy Panie! mogła zagoić rany, które nam aż nadto przedłużone przeciwności zadały. Pokoy świata iest podpisany; słowo Twoie Królewskie ręczy za stałość iego; prowincyie nasze są wolne i chorągiew Francuzka znowu na granicach naszych powiewa.

»Wszystkie rządy teraznieyszych mocarstw Europy, noszą na sobie mnieysze lub większe znamie teyże Religii, która wspólnie z wypadkami teraznieyszemi tak wiele uczyniła wpływu na prawa, obyczaie i zwyczaie mieszkańców rozmaitych kraiów. To tylko co służyło za zasądę państw, może posłużyć i do dalszego bespiecznego ich zachowania. Jeżeli zaś zachwieie zię ten głowny filar, równie straszne niebespieczeństwo za« grozi towarzystwom obywatelskim iak i całym rządom. Lekkomyślnosć i zuchwałość aż nadto smiało pokusiły się na ich całoścdla tey to przyczyny nayoświeceńsi wszystkich narodów mężowie, tem usilniey starać się powienni, aby ie zatrzymać na pierwszych niezachwianych zasadach.

»Parowie Francyi z serdecznem ukontentowaniem usłyszeli że Ty N. Panie oddaiesz należną sprawiedliwość gorliwym i szczerym ich chęciom zniszczenia wszelkich zgubnych prawideł, szybko goniących od iedney do drugiey przemiany i od smutnego bezrządu do despotyczney władzy. Parowie Francyi zupełnie są przekonani, że te szkodliwe nauki same przez się zamilkną przed głosem mądrości i sprawiepliwości pochodzącym od tronu. Jeżeli zaś będą i zawiedzioneml w tych nadzieiach, to W. K. M. i wtenczas iescze się przekonasz że nienapróżno poulegałes na gorliwym ich udziele

»Francyia potrzebuie porządku i spokoyności. Zgubna namiętność rzucania przestrachu na spokoynych swoich sąsiadów, nieopanuie iey więcey. Tem nie mniey iednakże powinna się opatrzyć w siłę zbroyną, odpowiednią swey rozległości i ludności. Tą tylko ceną może nabyć spokoyność wewnętrzną i powagę u sąsiadów. Woyska nasze dopełniwszy stosownie do ustanowień monarszych, będziemy mieli siłę narodową. Ta naymocnieyszem będzie przedmurzem całości naszey; lecz niezgubnym narzędziem napastniczych podbiciów!»

— W Izbie deputowanych uchwalono proiekt odkryć ministrowi skarbu i przychodów z powodu znoszących się podatków tem czasową pożyczkę na 200 milionów.

— Dnia wczorayszego powóz Xiążęcia Burbońskiego wywróconym został i sam Xiąże uderzony mocno w ramie; lecz to uderzenie bynaymniey nieiest niebespiecznem.

Niderlandy.

z Bruxelli, 21 Grudnia.

Na posiedzeniu dzisieyszem drugiey izby stanów ienerahıych rozbierano budzet. Prawo o nim przyięte zostało większoscią głosów 80 przeciwkc 19. Xiąże następca znaydował się na posiedzeniu i został na niem aż do końca. Upewniaią, że nowe prawa o podatkach ubocznych, w krótce podane będą pod rozwagę izby.

Włochy.

z Parmy, 19 Grudnia.

Dnia dziewiątego b. m. dało się tu uczuć kilkakrotne trzęsienie ziemi. W okolicach zaś tuteyszych porysował się ieden kościół, a i w mieście samem z kilku domów pospadały kominy. Toż samo trzęsienie ziemi dało się uczuć i w Liworno, a iak powiadaią i w wielu innych okolicach Włoskich.

Angliia.

z Londynu, 18 Grudnia.

Dnia 22 b. m. była i tu podobnież ciemna mgła iaka i w Hollandyi. Woznicy musieli zsiadać z kozieł i prowadzić w ręku koni, a wielu mieszkańców błądzili po ulicach. Wszędzie roschodziły się krzyku ludzi będących w niebezpieczeństwie. Na teatrach nawet ledwie można było dostrzedz aktorów. Rabusie naylepiey użyli tego czasu mglistego Kilku ludzi znaleziono odartych, zabitych, lub ciężko ranionych.

Szwecyia.

z Sztokolmu, 23 Grudnia.

Dotychczas iescze przychodzą tu i wypływaią okręta, równie też pogoda iest wcale wiosenna i ciepło dochodzi do sześciu stopni. Powietrzokrąg zawsze prawie iest mglisty u śniegu bardzo mało spada. Wszystko to zamienia dni zwyczaynie w tey po-

rze krótkie w noc ustawiczną, którey ciemność przechodzi podobną ostatniego powszechnego zaćmienia. Czas umiarkowany dziwnie sprzyia połowowi sledzi.

Wskutek ostatniego postanowienia seymu, opłata transportu listów przez pocztę w całey Szwecyi, równie leż idących do Finlandyi i Rossyi, o czwartą część powiększone zostaną.

Dzień śmierci Karóla XII, która miała mieysce przed stu laty, obchodzony był nietylko w Sztokolmie i Upsulu; lecz równie też i w miastach Orebro i Srengez przez uroczyste processyie, mowy penegiryczne rozmaitych obywateli i t. d.

Turcyia.

z Stambułu, 25 Grudnia.

Nowo wybrany Hospodar Wałachski Alexander *Suzzo* zawołany był w dniu 7. b. m. na posłuchanie do Sułtana i otrzymał od niego futro honorowe. Od tego czasu zaymuie on nowy dom nad brzegiem kanału. Dnia 20. b. m. wyprawił do Bukarestu Greka *Fatallo Nicollo* w charakterze Kaymakana czyli Namiestnika.

Dnia 12. b. m. wybuchnął w Skutari okropny pożar i między innem zamienił w popioł rękodzielnię muslinów ze wszystkiemi machinami i prowizyiami. Strata przez zrządzona wynosi 6 milionów piastrów.

Aeryka.

z Algieru, 12 Listopada.

Zaraza ustała nakoniec iak tu tak i w prowincyiach naszych zachodnich. Lecz za to w Konstantynie iednostaynie dokazuie i liczba umieraiących co dzień wynosi od 40 do 50 ludzi. Klęska ta doszła nawet do Bony i lękaią się aby niepowrociła na zachod.

ROZMAITOŚCI.

Anglicy powrócili Hollendrom wszystkie ich dawne posiadłości w Ost-Jndyi, iako to Surat i inne. Wskutek czego bandera Niderlandów powiewa na wszystkich tamecznych twierdzach.

— Małżonka Lorda *Castelreagh* iest teraz mocno chorą, w skutek niebespiecznego przeiazdu z Francyi.

— Lord *Castelreag* zaprosił wszystkich członków parlamentu partyi Ministrów, na zgromadzenie maiące być w dniu 14 Stycznia w celu otwarcia takowego i naradzenia się w rozmaitych ważnych przedmiotach.

— Nowo odkryty kometa w konstelacyi Łabędzią, był niedawno uważany z obserwatorium Królewieckiego. Można go widzieć za pomocą drobnowidzów (*Microskop.*) Kometa ten niema iak inne *iądra* widocznie oddzielaiącego się od iego parokręgu. Sądząc z iego ruchu, rozumieć należy, że długo iescze będzie widzialnym.

— W okolicach St. Romain w departamencie Jzerskim we Francyi odkopano niedawno grób starożytny Gallo-Rzymski. Znaleziono w nim wiele rozmaitych naczyń, narzędzi i obręczy, oraz całe żelazne i miedne okucie, służące do wozu, tudzież klucz i gozdzie do umocowania wszystkiego. Spodziewaią się z czasem znalesć wóz cały, zupełnie urządzony.

— Według ostatnich doniesień z granic Austryiacko-Tureckich sławny naczelnik zbóyców Piotr *Kwotka*, który naczele liczney bandy domierzał tam zabóystw i napasci, schwytanym został przez oddział woysk Austryiackich i iuż iest rozstrzelany.

— Teraz liczą iuż we Francyi 39 szkoł gdzie uczą według metody *Lankastera.*

— W przeszłym miesiącu Grudniu miała mieysce w obwodzie Turyngenskim następuiąca straszna napasć. Tkacz iedeu imieniem *Marcin*, poszedł z Kelled do Tzeitz z towarami do rękodzielni tameczney. Na drodze napadniętym został od dwoch ludzi w szarych płasczach żołnierskich; uderzyli go tak mocno w głowę, iż padł bez zmysłów na ziemię; odarli zewszystkiego, a gdy ponieiakim czasie przyszedł cokolwiek do siebie i chciał wołać o ratunek, ieden z zbóyców przygniotł go kolanem, a drugi dobył mu iężyk z gęby i oderznął brzytwą! Nieszczęsliwy trzy godziny leżał bez zmysłów nurzaiąc się w krwi własney. Nakoniec o piątey w wieczor odzyskał czucie. Krew spiekła mu się w gębie. Zebrał ostatek sił, i powrócił do Rasenberg. Wszystkie usiłowania, aby odkryć winowayców, były do tych czas próżne. Na mieyscu, które sam nieszczęsliwy ukazał *Marcin*, znaleziono tylko narzędzia tey zbrodni skrwawione.

W Peterzburgu.
w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.